GAZETA KRAKOWSKA

Nro 29.

Z KRAKOWA DNIA 11 KWIETNIA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 3 Kwietnia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c,
Xże NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Gdy Nayiaśnieyszy Pan raczył utworzyć nowy urząd Koniuszego Dworu Królewsko Polskiego, i chce takowy mieć pośrednim między stopniem Szambelana, a Wielkiemi Urzędnikami tegoż Dworu, zatem uzupełniaiąc postanowienie Nasze z dnia 22 Lipca roku 1817 względem opłaty stępla od patentów nominacyynych na urzędy nadworne, postanowiliśmy i stanowiemy.

Art. 1. Koniuszy Dworu Jego Cesarsko-Królewskiey Mości płacić ma za stępel od patentu nominacyynego na raz ieden złotych czterysta pięćdziesiąt.

Art. 2. W postąpieniu na wyższy stopień, należytość stęplową od patentu nominacyynego tylko dopłacać będzie, stosownie do ducha i brzmienia artykułu 4 postanowienia z daty powyżey wyrażonego.

Art. 3. Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, wszystkim władzom kraiowym Rządowym, w czem do którey należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 20 Marca 1819 r.

(podp.) *Zaiączek.*

Minister Prezyd. w Kommis. Rząd: Przychód: i Skarbu (podp:) J. *Węgleński.*

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady (podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Bryg
(pod.) *Kossecki.*

Z Peterzburga d. 7 *Marca d. k.*

W tych dniach odbyły się tu w obecności JW. Ministra morskiego, Jenerałów flotty, Akademików i innych urzędników, publiczne popisy w Korpusie morskim podofficerów, wychodzących na stopień officerów służby morskiey. Szkoła ta założoną została w czasie zaprowadzenia flotty w Rossyi. Cesarz Piotr W. ustanowił dla

officerów przeznaczonych do służby morskiey ćwiczenia przysposobiaiące, pod nazwiskiem szkół matematyczno żeglarskich. Założono ie naprzód w Moskwie w tak nazwaney Wieży sucharowey (sucharowoy baszni), dla dokończenia zaś w tym przedmiocie nauk, tenże Cesarz założył Akademiią morską. Mordwinów, Polański, Niepluief, Nagaief, Czeczagof, Powaliszyn inni mężowie, którzy służyli z chwałą oyczyznie, byli wychowani w tey szkole. Akademiia morska była naprzód założoną w mieyscu, gdzie teraz iest Akademiia sztuk pięknych. Za rządów Cesarzowey Elżbiety odmieniono iey nazwisko na Korpus Kadetów morskich, i przeniesiono do domu Hrabiego Munich, gdzie Korpus ten zostawał do roku 1770. W tym właśnie czasie z przyczyny pożaru, który dom ten zniszczył, przeniesiono Korpus do Kronsztatu, zkąd za wolą Cesarza Pawła I. znowu go przeniesiono do Petersburga, i pomieszczono w odnowionym domie, gdzie zostawał przed pożarem. Częste odwiedzanie i bczność zwierzchności na zatrudnienia uczniów Korpusu morskiego, były zawsze dowodem troskliwości Monarszey o pomyślność tego zaprowadzenia. Przy pierwszem założeniu flotty, wszyscy officerowie byli cudzoziemcy, a powiekszey części Hollendrzy. Cesarz Piotr I. miał ukontentowanie ieszcze za życia swego widzieć Rossyian Kapitanami okrętów, a nawet iuż i w stopniach Jenerałów. P. Soymonow officer flotty ofiarował Cesarzowi układ żeglarski, dzieło swey własney pracy. W kilka lat potem, P. Mordwinów wydał cały kurs matematyki dla Akademii morskiey. P. Nagaief wypracował Atlas całego morza Baltyckiego. Za rządów Cesarzowey Katarzyny II. officerowie flotty Rossyyskiey, wysłani zostali raz pierwszy na Ocean wschodni. P. Saryczow wydał opisanie tey podróży z wyszczególnieniem morz między Kamczatką i brzegami Amerykańskiemi. Tenże autor sprostował i poprawił dawną kartę morza Baltyckiego. Vice-Admirał Szyszkof, znaiomy z głębokich wiadomości w rozmaitych naukach, wydał kilka dzieł pożytecznych dla sztuki żeglarskiey. P. Hamaleia wydał nowy kurs matematyki i rozszerzył znacznie znaiomość tey nauki w Rossyi. Za rządów Błogosławionych Cesarza Alexandra dokonano szczęśliwie wielkiey morskiey podróży z Kronsztatu do Kamczatki. P. Krusenstern, Lisański, Gołowuin i Rickord ogłosili iuż swoie podróże. Z tych dzieł niech sądzi publiczność o postępach młodzieży, która teraz odbyła popisy przed otrzymaniem stopni officerów. Można zupełną cieszyć się nadzieią, że wstąpią w chwalebne ślady poprzedników swoich, a przy powszechnem rozszerzeniu oświecenia w Rossyi, maią wszelkie sposoby do przewyższenia ich w tak pięknym zawodzie.

Przez postanowienie Komitetu Ministrów dnia 22 Grudnia z. r. dozwolono Gubernii Podolskiey mieć sąd normalny appelacyyny, na tychże zasadach, co i w Guberniach Wileńskiey, Grodzieńskiey i Mińskiey.

Przez ukaz okolny Rządzącego Senatu, z dnia 20 Lutego, cło od ankra rumu na rok 1819 naznaczono 10 rubli srebr:.

— *Z Wilna.* — Wileńskie Towarzystwo Dobroczynności, zapatruiąc się na Cesarskie Towarzystwo Dobroczynności Petersburgskie, i chcąc utworzyc nowe

źródło dochodu na rzecz ubogich, w domu Wileńskim Dobroczynności utrzymywanych, a źródło to połączyć z pożytkiem i chwałą kraiu, postanowiło w Polskiem tłumaczeniu wydawać dzieło peryiodyczne, przez komitet naukowy Petersburgskiego Towarzystwa wydawane, obeymuiące działania pomienionego Towarzystwa i wszystkich zakładów dobroczynnych w Cesarstwie Rossyyskiem znayduiących się; rachunki i roczne sprawy z tychże działań zdawane pisma, rozprawy, wyiątki z dzieł w przedmiocie dobroczynności; nakoniec imiona i dary tak członków, iako i iednorazowe czyniących ofiary. W Polskiem tłumaczeniu, przydane będą rzeczy tyczące się Wileńskiego domu dobroczynności i zakładów kraiowych. O tem przedsięwzięciu swoiem podaiąc do powszechney wiadomości, postanawia Towarzystwo wkrótce wygotowany plan tego pisma, ze sposobem iego wydawania i ceną prenumeraty, również przez pisma publiczne ogłosić.

Z Wiednia d. 3 Kwietnia

Dworska nasza Gazeta pod Napisem z Niemczech zawiera co następuie:

Z Manheimu do Heidelburga nadeszło od tamteyszego mieyskiego urzędu d. 23 Marca w wieczór następuiące urzędowe doniesienie o zamordowaniu Rossyyskiego etatowego Radcy P. Kotzebue: — „Dziś o godzinie 10 z rana przybył tu młodzieniec po staroniemiecku ubrany, około 24 lat maiący piechotą, który udał się za studenta z Erlangen nazwiskiem Heinrich, i stanął w gościnni Weinberge. O godzinie 5 z południa znaleziono tego młodzieńca w mieszkaniu P. Kotzebue, który naprzód P. Kotzebue, potem sam siebie puginałem zabił. Dalsze szczegóły podwóynego tego zabóystwa nie są ieszcze wiadome. Przybiegli ludzie na krzyk znaleźli ieszcze P. Kotzebue żyiącego, ale w krótce skonał. W kieszeni młodzieńca znaleziono dwa świadectwa, z których iedno opiewało, iż był Kandydatem Teologii w Erlangen, nazywaiąc się Karol Sand.„

Gazeta w Karlsruhe umieściła następuiący list prywatny pod d. 23go m. z Manheimu: „W tey chwili o godzinie w pół do 6tey wieczorem zaszło tu nayokropnieysze zdarzenie. Kotzebue został zamordowany. Młodzieniec, który przybył do niego pod pozorem odwiedzenia go, pchnął go dwa razy puginałem, poczem w pół godziny umarł. Morderca na ulicy przed domem P. Kotzebue, utopił w sobie puginał, wymawiaiąc te słowa: „Bogu dzięki! iuż iest dopełnionem! Nie zakończył on od razu życia, żyie ieszcze i zostaie pod dozorem policyi. W gościnni zameldował się iako uczeń Teologii w Erlangen pod nazwiskiem Heinrich, lecz to nie zgadza się z iego paszportem, i nazywać się ma Sand.

Widać, iż to zabóystwo było ułożone którego Rząd Badeński ścisło będzie dochodził. P. Kotzebue był małżonkiem i oycem 13 dzieci, z których naymłodsze ma 6 tygodni. ——— Gdy d. 24 Marca nadeszła wiadomość o szkaradnym tym czynie do Karlsruhe, Posłowie Rossyyski i Pruski donieśli ią sztafetami swem Dworom.

Z Paryża d. 20 Marca.

Monitor zawiera kilka rozporządzeń Królewskich, a między innemi iedno

zatwierdzaiące założenie banku w Bordeaux, a drugie zatwierdzaiące towarzystwo assekuracyyne względem pożaru w departamencie Sekwany, Paryż wyiąwszy.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 22 b. m. przybył Wielki Pieczętarz, Minister sprawiedliwości, P. de Serre, w towarzystwie Radców stanu Cuvier i Guizot, i wniósł dawno oczekiwane proiekta do ustaw względem wolności druku i iey nadużyciu. Pierwszy proiekt tycze się zbrodni i przestępstw, które przez druk lub wszelkiego rodzaiu ogłoszenia popełnione bydźby mogły, i składa się z 23 artykułow. Każdy człowiek, który przez mowę, krzyk publiczny lub groźbę, przez druk, rysunek, rycinę, przylepianie kartek, i t d. zachęca do zbrodni, podlega równie iak wezwani, chociażby iey nie dopełnili, karze. Kara ta iest od 3 miesięcy do 5 lat więzienia, i zapłacenie 500 do 6000 fr. Podniecaiący do przestępstwa, chociażby dopełnionem niebyło, podlega więzieniu od 6 dni do 2 lat i zapłaceniu od 200 do 4000 r. Za zbrodnią poczytane będzie: każde nastawanie przeciw porządkowi następstwa tronu, lub przeciw konstytucyyney powadze Króla i izb prawodawczych. Za przestępstwa: mowy buntownicze, zdzieranie i zgruchotanie publicznych znakow Królewskiey powagi i publiczne noszenie znaków ziednoczenia buntowniczego. Zbrodnia przeciw Królowi karana będzie więzieniem od pół roku do lat 5 i zapłaceniem 500 do 10,000 fr. Skażenie publiczney moralności i obyczaiów w pismach, rycinach, i t. d. więzieniem od 1 miesiąca do roku i zapłaceniem 16 do 500 fr. Spotwarzenie członków rodziny Królewskiey i izb prawodawczych więzieniem od 3 miesięcy do lat 3 i zapłaceniem 300 do 5000 fr. Spotwarzenie obcych Monarchów i Naczelników rządowych takaż karą. Spotwarzenie ambassadorów, posiów i innych ajentów przy Królu upoważnionych więzieniem od dni 8 do miesięcy 18 i zapłaceniem 50 do 3000 fr. lub ostatnią tylko karą wedle okoliczności. Spotwarzenie osób prywatnych więzieniem od dni 5 do roku i zapłaceniem 25 do 2000 fr. Zadnemu oskarżeniu nie podlegaią ogłoszone drukiem mowy, miane w izbach prawodawczych i sądach. Drugi proiekt zawiera postępowanie sądowe przeciw popełnionem przez nadużycie wolności druku zbrodniom i przystępstwom. Trzeci tycze się dzienników i pism peryiodycznych, które na przyszłość żadney cenzurze nie będą podlegać, i stanowi: 1) Właściciele lub wydawcy dziennika lub peryiodycznego politycznego pisma (wyiąwszy miesięczne) obowiązanemi są podać za odpowiedzialnych przynaymniey dwa nazwiska, iako też wskazać swoie mieszkanie i drukarnią, w którey pismo wychodzi; daley złożyć maią za codzienne pisma 10,000 fr. w papierach rządowych, a za tygodniowe, i t. d. 5000 fr. porękoymii. 2) Odpowiedzialność wymienionych redaktorów rozciąga się na wszystkie artykuły bez wyiątku. 3) Jeśliby porękoymia ich nie wystarczała, tedy odpowiadaią z reszty maiątku swoiego. 4) Od zapadnienia wyroku nie może dziennik aż w 14 dni po zapłaceniu kary na nowo wychodzić. 5) Przed rozdawaniem każdego pisma powinien bydź z podpisem wydawcy ieden exemplarz u Prefekta lub Podprefekta mieyscowego złożony. 6) Ktoby bez dopełnienia tego warunku wydawał dziennik podlega więzieniu od 6 do

12 miesięcy i zapłaceniu 1000 do 3000 fr. 7) Dzienniki nie powinny nic umieszczać bez upoważnienia izb prawodawczych o taynych ich posiedzeniach. 8) Obowiązane są za zapłatą umieszczać wszystkie urzędowe artykuły, które im przesłane będą. 9) Odpowiedzialni redaktorowie lub właściciele będą zarówno ściganemi, iak ci, którzy stali się winnemi innych pociągaiących za sobą karę artykułów. 10) Będą zarówno iak tam karanemi. 11) Właściciele lub wydawcy obowiązanemi są w pismie wydanym przeciwnim wyrok ogłosić. (Smiano się.) 12) Przestępstwo artykułów 7, 8 i 11 ukaranem będzie zapłaceniem 100 do 1000 fr.

Izba zamieniła się potem w tayny wydział i naradzała się dnia tego i nazaiutrz nad uchwałą izby Parów o zmianie ustawy względem obiorów. PP. Lafayet, S. Criq i Royer-Collard mowili przeciw, a PP. Corbieres, Bartela Bastide i Lainé za uchwałą. Wielki Pieczętarz zakończył swą mową spory. Przystąpiono do głosowania, i uchwała Parów o zmianie ustawy względem obiorów odrzuconą została większością 150 przeciw 94 głosów.

Prośba dwoch mieszkańców Awenionu o zwinięcie tamteyszey gwardyi narodowey, która dopuszcza się wielorakich zdrożności, składa się z ludzi nieopłacaiących żadnych podatków, nie maiących przepisanego wieku i miała się nawet obojętną okazać podczas zamordowania Marszałka Brune, sprawiła w izbie wielkie wrażenie. Podługich iednak sporach odesłano ią do Ministra spraw wewnętrznych, aby iey użył do podać się maiącego proiektu do ustawy względem urządzenia gwardyi narodowey w całem państwie.

Do izby Parów wprowadzono d. 20 b. m. 3 nowych Parów, Xcia Mouchy, Hr. Montesquiou i Hr. Ville-Goutier, a na następnem posiedzeniu w prowadzonemi zostaną trzey inni, Margr. d'Arragon, Baron Dubreten i Hr. Maurycy Mathieu. — Pomiędzy dawnemi i nowemi Parami zachodzić ma widoczna oziębłość. Mówią, iż ieden z ostatnich oświadczył Margr. Barthelemy nayczulszą wdzięczność. Zadziwiony Barthelemy, pyta się o przyczynę, oświadczaiący odpowiada, iż winien mu swoie parowstwo. Niema dziwoty, iż wniosek Margr. Barthelemy zwiększył izbę Parów, ponieważ w roku 1815 była dziesiątkowaną i 40 Parów ustąpić z niey musiało. Ten ubytek nadał Monarchistom, iak sami nazywaią się a nieporuszonym, iak inni ich nazywaią, zupełną przewagę. Zniesione nawet niedawno Ministeryium należało do ich strony, i dla tego oddalonem zostało.

Xże Angouleme przywiązać się miał zupełnie do systematu Króla, Wysokiego swoiego Stryia, i dla tego posiada powszechne zaufanie.

Gazeta Francuzka naganiaiąc dziennikowi le Conservateur mocne iego powstawania przeciw Ministrom, wyraża: „Gdy Rejent rzekł do Bretanczyków: cóż wyzrobić możecie?„ mieli ci prawo odpowiedzieć: słuchać i nienawiedzieć!„ Gdyby dziś który z Ministrów podobneż uczynił pytanie do ludzi, którzy znaią słuszność praw swoich, mogliby mu odpowiedzieć: JW. Panie wydamy przeciw Tobie pismo; wyiawiemy Twoie bezprawia; zniszczemy dobre o Tobie mniemanie publiczne; zwalemy Twóy wpływ przy

obiorach; pozbawiemy Cię większości w izbie Deputowanych, a gdy nie będziesz mógł rządzić, musisz pewnie Twóy urząd porzucić." Wszystko można więc drogą konstytucyyną bez namiętności, bez nienawiści i bez obelgi powiedzieć.

Mówią, iż zawarty przed 2 laty konkordat z Stolicą S. został złagodzony i będzie w krótce ogłoszony.

Nadgraniczne nasze twierdze opatrywane są przyzwoitą liczbą dział; niedawno poszło z zbroiowni Roszelskiey 360 dział do północnych twierdz, a 500 niezdatnych posłano dla przelania do Strazburga.

Ambassador Perski odiechał ztąd do Anglii bez bycia przed Królem stawionym. Uroił sobie, ażeby Król stoiący przyiął od niego list iego Pana. Gdy ta trudność podogrą Króla usuniętą została, wznowił Pers drugi warunek, aby posadzony był obok lub zaraz na przeciwko Króla, i nie chciał od niego odstąpić, ponieważ za powrotem do Perssyi musiałby to przestąpienie głową przypłacić. Nie chcąc go na podobne niebezpieczeństwo wystawiać, postanowił Król wcale go niewidzieć. Ciekawa teraz rzecz iak się znaydzie na audyencyi u Xcia Rejenta Angielskiego, gdzie zachowana iest większa ieszcze niżeli we Francyi etykieta.

Minister spraw wewnętrznych Hr. Decaze prosił Króla i Xiężnę Angouleme, aby trzymali do chrztu nowo urodzonego iego syna, co otrzymał.

Xże Richelieu poganił wniosek Margr. Barthelemy.

W teraźnieyszey walce pomiędzy stronnictwami nie każdy gra tak pewną rolą, iaką grał w r. 1789 naywymownieyszy obrońca klass uprzywileiowanych Xiądz Maury. Gdy go się pewnego razu pytano, iak się rzecz ta dla Francyi ukończy, odpowiedział: Jak się dla Francyi ukończy, nie wiem, ale dla mie ukończy się, że ia ieśli zwyciężemy będę biskupem, a ieśli ulegniemy, kardynałem. Jakoż spełniło się ostatnie.

Z Londynu d. 25 Marca.

Przeciw Xciu Jorku, który za staranność około Króla pobiera 10,000 fszt: rocznie powstaie część publiczności i dziennikow, wyszydzaiąc go sposobem Angielskim przez karykatury. W iedney z nich wystawiony iest iadący na draisine (nowy gatunek machiny do ieżdzenia) z napisem: " Tania podroż w sprawie oyca mego." Wyrzucaią mu, iż iako Wodz naczelny woyska pobiera podczas pokoiu 60,000 fszt: i na 30 koni obrok. W istocie pobiera tylko 37,000 fszt: i na 20 koni obrok.

Gubernator wyspy S. Heleny, Hudson Lowe, miał tu do iednego z swoich znaiomych pisać: " Jeśli chcę dowiedzieć się co o Bonapartem, muszę pisma Angielskie czytać, bo tu ani widzieć go, ani słyszeć o nim nic niemożna." — Bonaparte miał zaś o nim powiedzieć: " Lowe iest nayniewdzięcznieyszy człowiek w świecie; bazemnie nie byłby nikomu znany, a wszelako chce mi dać uczuć, iż iest niczem." — Gdy przybyły niedawno na wyspę S. Heleny Porucznik Makenzie, zaciągnął pierwszy raz na straż do Bonapartego, chciał przy iey obięciu widzieć więźnia i przekonać się o iego obecności. Nie chciano puścić go do pokoiu; lecz on gwałtem sobie drzwi otworzył: " Czego WPan chcesz? zawołał Bonaparte, ia nie chcę nikogo z was widzieć." " Ale ia cię

Jenerale widzę, odpowie Porucznik., " Co znaczy wystrzał z działa? " zapytał się Bonaparte podofficera Angielskiego. " Jest to rocznica bitwy pod Waterloo, " odpowiedział podofficer. " Czy byłeś na niey? ,, zapytał go daley Bonaparte. " Byłem! a Ty Jenerale także? ,,

Margrabia Dowonshire podał d. 22 b. m. izbie wyższey prośbę od Protestantow Dublińskich, a drugą od nayznakomitszych Protestantow Irlandzkich za Katolikami. Do niższey izby coraz więcey nadchodzi prośb z Szkocyi o dogodnieysze urządzenie obioru członkow parlamentowych. Pewien Pan iest już 19 lat reprezentantem.

Bankier Rothschild oznaymić kazał, iż od 1go Kwietnia wypłacać będzie prowizyie od pożyczki 5 mill. fszt: dla Prus.

Bicie kiiem w woysku naszem iest utrzymane. Iedna z Ministrowskich gazet utrzymuie, iż Wilson, który zniesienie tego sposobu karania proponował, iest Jenerałem, a o to należy się pytać chorążych.

Bank Londyński zaczął d. 17 wydawać bankierom monetę srebrną, każdy dom otrzymać iey może ile zechce.

Niedawno odbyła się w sądach tuteyszych osobliwsza sprawa przeciw Chirurgowi o niedbałe czyli złe leczenie. Skarżący wywinął rękę i posłał po oskarżonego, aby mu ią naprawił; lecz nie przyszedł sam, tylko swoiego pomocnika posłał, który tak go źle leczył, iż ręka została krzywą. Dwoch Chirurgów poświadczyć musiało, iż tylko niezręczność chirurga była przyczyną tego nieszczęścia. Sąd po krotkim się naradzeniu skazał Chirurga na zapłacenie skarżącemu 9000 f. szt.

Na propozycyią biura długości wyznaczył XŻe Rejent naszey wyprawie do bieguna północnego następuiące nagrody: Okrętowi Angielskiemu, który naypierwey doydzie do 110 stopnia długości zachodniey od Greenwich 5000 f. szt.; okrętowi, który naypierwey doydzie do 130 stopnia zachodniey długości od Greenwich 10,000 f. szt. okrętowi, który naypierwey doydzie do 150 stopnia długości zachodniey od Greenwich 15,000 f. szt. a okrętowi, który naypierwey doydzie przez północno zachodni przesmyk do morza spokoynego 20,000 f. szt.

Z północney Ameryki nadeszły tu ważne wiadomości. Hiszpaniia ustąpiła obie Florydy Ziednoczonem Stanom, i zawarty w tey mierze traktat między P. Adams i Posłem Hiszpańskim, Don Luis de Onis, podany został d. 22 Lutego Senatowi do zatwierdzenia. Czyli to ustąpienie mieć będzie iakowy wpływ na stosunki między Ziednoczonemi Stanami. W. Brytaniią, wiedzieć niemożna, poki cały traktat ogłoszony nie będzie. Dotąd tyle tylko iest wiadomo, że Senat ten traktat zatwierdził.

Gazeta Times wyraża; Obie Florydy zostały przez traktat z Hiszpaniią Ziednoczonem Stanom ustąpione za summę, którey Rząd Hiszpański nie odbierze, ale wypłaconą zostanie obywatelom Amerykańskim za szkody., które od Hiszpanii ponieśli. Summa, którą Ziednoczone Stany wypłacić maią swoim obywatelom, wynosi do 5 mill. dolarow. Ustąpienie obu Florydow iest bez wątpienia nayważnieyszem i nayinteresowańszem zdarzeniem. Kto posiada Florydy mieć może potężny wpływ na zachodnie Indyie, położyć iakie zechce zawady handlowi i za-

grozic niebezpieczeństwem osadom Angielskim. Powiedzieliśmy iuż dawniey i teraz ieszcze powtarzamy, że gdy to ustąpienie tak blisko tycze się bezpieczeństwa wysp Angielskich, tedy należało zapytać się W. Brytanii czyli to nie sprzeciwia się iey interessom. W teraźnieyszem położeniu świata niemogą narody samowolnie bez zapytania się trzeciego rozrządzać swoią własnością. Są one tak w Europie, iako i Ameryce tak ścisłem ogniwem połączone, iż żaden nie może pod pozorem ustąpienia iakiey bądź swey prowincyi czynić narzędziem szkodzenia innemu. Czyliż Prussy, Niderlandy lub Austryia, gdyby im się zapodobało, mogły iakowe części kraiu ustąpić Francyi, ażeby się Rossyia i Angliia nie opierały takowemu złamaniu rownowagi naprzód przełożeniami, a gdyby te nieskutkowały, orężem? Czyliż stany Amerykańskie nie sprzeciwiałyby się także gdyby Hiszpaniia odstępowała Florydy Aoglii? Nie idzie nam o przedsiębranie spiesznych krokow lub nie maiących celu środkow, ale o to, iż ieśli Angliia nie okaże swey powagi, ieśli zniesie cierpliwie i bez czucia niegodny względem siebie postępek i podda się niesprawiedliwości, tedy zginęła i wybiie ostatnia godzina iey wielkości.

Z Aux-Cayes donoszą pod d. 29 Stycznia, iż Mac-Gregor przybył tam z 2 woiennemi okrętami i 2 zbroynemi statkami. Kupcy tamteysi zatrwożyli się iego przybyciem i udali się z zapytaniem do stoiącego na tamteyszem przedporciu Angielskiego Admirała Home, iakie przedsięweźmie środki względem ich bezpieczeństwa pod brzegami Hiszpańskiemi, na co odebrali odpowiedz: że przedsięwezmie takie, iakie mu Rząd przepisał, to iest zachowanie nayściśleyszey neutralności. Wysłał oraz okręt Jfigeniią na morze dla uważania poruszeń Mac-Gregora.

Jenerał Jackson przybył niedawno na parowym okręcie do Nowogoiorku, gdzie z naywiększemi honorami był przyięty. Miasto udzieliło mu w złotey puszcze prawo obywatelstwa, i dano dla niego wielki obiad, na którym znaydowało się przeszło 400 osób. Jenerał ten uda się z Nowegoiorku do Wasingtonu.

Z Westfalii d. 28 Marca.

Jeśli podana izbie Deputowanych Francuzkich prośba od 1500 woyskowych o utrzymanie ich przy uposażeniach przez Cesarza dawniey w obcych kraiach utworzonych, słuszne sprawiła wrażenie, tedy następuiące urzędowe drukiem ogłoszone rozporządzenie uspokoić każdego powinno:

"Gdy przy zawarciu Paryzkiego traktatu pokoiu d. 30 Maia 1814 przez wszystkie Europeyskie Mocarstwa uznana została zasada, że posiadacze przez były Rząd Francuzki w obcych kraiach utworzonych uposażeń, nie mogą do żadnego Rządu, w którego kraiu znayduią się podobne uposazenia, rościć prawa o utrzymanie ich przy własności takowych dóbr, owszem dobra tego gatunku staią się własnością każdego kraiowego Rządu, przeto niema żadney wątpliwości, iż rozdane przez byłego Cesarza dobra w prowincyiach zostaią nieodmienną własnością Rządu. Do czego wszystkie sądy ziemskie i mieyskie stosować się maią. W Paderborn d. 2 Marca 1819.

Z strony Króla Pruskiego naywyższego Sądu

(podpisano) *Schlechtendal.*

DODATEK DO N^{ro} 29. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11 KWIETNIA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa* —

Towarzystwo Dobroczynności, Składa dzięki JW. Kluszewskiemu Właścicielowi i Towarzystwu Drammatycznemu Teatru Narodowego za daną Reprezentacyią na korzyść ubogich pod Opieką Towarzystwa zostaiących w dniu 6 b. m.

Wasserab, *Prezyduiący.*

Z *Kopenhagi d.* 27 *Marca.*

Mówią, iż kilku kupców Angielskich otrzymało pozwolenie założenia w Calundbor, znacznego składu żyta. Zamiarem ich ma bydź mieć tam zawsze znaczny zapas żyta, azeby gdy nastąpi czasowe pozwolenie wprowadzania do Anglii, mogli go tam zaraz iak naywięcey dostawić i pierwey sprzedać, niżeli z dalszych portów morza Baltyckiego nadeyść potrafi.

Z rozkazu Rządu zmnieyszona została w Fühuen i Laaland liczba bywaiących iarmarków, które często podaią tylko pracowitey klassie ludzi okazyią do próżniactwa i piiaństwa.

Z Sztokolmu d. 19 *Marca.*

Dla śpiesznego utrzymywania związków Szwecyi z stałem lądem, ustanowiona została oprocz Hamburskiey nowa poczta przez Jstadt i Stralsund za bardzo tanią opłatą.

Liczba znayduiących się pod panowaniem Szwedzkim Laplanczyków wynosi teraz 1865 płci mężkiey, a 1681 płci żeńskiey, którzy utrzymuią 669 stad Reniferów.

Z *Minchen d.* 25 *Marca.*

Gazety nasze zawieraią uwagi o dotychczasowych czynnościach Stanów Bawarskich, z których następuiące wyciągnęliśmy pytania: 1) Jakież powody mogły ich Deputowanych skłonić do odłożenia na bok tyczących się dobra powszechnego wniosków Ministerskich, a trudnienia się prywatnemi prośbami i poiedyńczemi wnioskami? Czyliż to nie iest uchybieniem głównemu celowi konstytucyi? 2) Mogąż i powinnyż mieć prywatne prośby i wnioski pierwszeństwo nad Ministerskie? albo raczey czyliż te nie powinny, iako tyczące się ogółu bydź pierwszemi? 3) Czyliż większa częśc ułatwionych dotąd spraw i zaszłe z powodu nich spory nieokazuią ich rzeczości? 4) Czyliż przez to odkładanie

spraw publicznych zamiast zmnieyszenia nie powiększą stany ciężarów kraiowych?

Od brzegow Menu d. 27 Marca.

Professor Juch w Augsburgu wydał swoie przepowiedzenia powietrza na r. 1819. Podług nich nastąpią w tym roku trzęsienia ziemi w kraiach, w których rzadko się zdarzały.

Królewicowa Angielska Xiężna Kambrydgi powiła d. 26 Marca w Hanowerze szczęśliwie syna. Od r. 1706 nie urodził się tam żaden Xże, ani Xiężniczka z rodziny Królewskiey.

Pełnomocnik nabywców dóbr w byłem Królestwie Westfalskiem, P. Schreiber, ponowił żądania swoie Seymowi Niemieckiemu w Frankforcie o zwrócenie im własności.

W nocy na 25 Lutego na małey górze przy Monbio-inferiore, wsi kantonu Szwaycarskiego Tessino, wybuchnął mały wulkan. Wybuchnienie iego poprzedziło trzęsienie ziemi, potem pokazały się na tey górze płomienie i kamienie były daleko rzucane. Łoskot wybuchnienia dał się o kilka mil słyszeć. Ogromny kawał skały oderwał się od góry i wpadł do płynacey w pobliskści rzeki, którey bieg wstrzymał. Nazaiutrz postrzeżono w górze wielki otwór, z którego wybuchał ogień z fetorem siarki. W bliskości będące domy zostały uszkodzone, iednak nikt z ludzi życia nie utracił.

DONIESIENIA

Trybunał pierwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. W skutek wniesienia W. Prokuratora przy swym sądzie, względem wprowadzenia Skarbu publicznego w posiadanie spadków po zmarłych Janie Skrzypińskim, Maryannie Batulińskiey, Franciszce Renard, Elżbiecie Łuczajownie i Stanisławie Kaczorowskim — dopełniaiąc przepis Artykułu 770 Kodexu Cywilnego, wzywa mogących mieć Prawo do spadków powyższych, ażeby w przeciągu dni 30. żądania swe Trybunałowi przedstawili, gdyż po upłynionym terminie Skarb publiczny w posiadanie wprowadzonym zostanie, w którym celu Wezwanie ninieysze przez trzy razy w Gazetach umieścić i na drzwiach Audyencyonalnych Sądu swego wywiesić polecamy. —— W Krakowie dnia 6 Kwietnia 1819.

Mąkolski.

Dyrekcyia Główna Górnicza, z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi z dnia 17 Grudnia r. z. Nr. $\frac{191}{1831}$ z Listopada 18 i 19 Grudnia Nr. $\frac{880}{1878}$ z dnia 19 i 21 Lutego r. b. oraz z dnia 12 Marca r. b. Nr. $\frac{47}{385}$ z Marca 19 wydanych, działaiąc czyni wiadomo wszystkiem chęć Dzierżawienia Dóbr Górniczych maiącem, iż na zasadach dla dóbr tych przeznaczonych, w Mieście Kielcach, w Kancelaryi Główney Dyrekcyi Górniczey, w dniu 4 Maia r. b. o godzinie 10tey z rana, odbędzie się publiczna licytacyia (przez zapieczętowane Deklaracyie) dwa dni trwaiąca na zadzierżawienie trzechletnie.

1) Folwarku Nowego w Ekonomii Kieleckiey położonego, którego pretium fisci Złpol. 6010 wedle dotąd opłacaney kwoty naznacza się.

2) Folwarku Bodzentyńskiego w Ekonomii Bodzentyńskiey położonego, którego pretium fisci Złp. 12,000.

3) Ekonomii Sulikowskiey z Folwarkami Sulików i Sadowic, z propinacyią dotąd tam, zastosowaną, którey pretium fisci Złp. 25,100 stanowi się.

4) Ekonomii Toporowic z Folwarkami Toporowice i Nadziszów oraz czynszami do tych dóbr należącemi, którey pretium fisci, Złp. 21,309 gr. 6 iest ustanowione.

5) Ekonomiia Woykowice Kościelne, bądź ogólnie, bądź z Folwarkami z propina-

wią osobną do folwarku Woykowic Kościelnych stósować się maiącą, których pretium fisci iest następne:

1) Folwark Woykowice Złp. . . 13,071 gr. 19.
2) Folwark Warężyna — . . 8.277 — 8.
3) Folwark Dąbie . — . . 6,301 — 22.

Wedle dotąd opłacaney kwoty i wyciągów oznacza się pod następuiącemi warunkami licytacyynemi.

1) Nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie, kto kwalifikacyi postanowieniem JO. Xcia Namiestnika Królewskiego z dnia 24 Stycznia r. 1818 wydanym przepisaney, dla Dóbr Rządowych, nie złoży i teyże w całości nie udowodni, na których roztrząsanie dzień 3 Maia r. b. przeznacza się.

2) Przystępuiący do licytacyi, winien qua wadium Ratę połroczną wedle ceny za pretium fisci ustanowioney złożyć.

3) Po utrzymaniu się przy licytacyi, winien w przeciągu dni 3ch złożyć ratę półroczną lub roczną wedle deklaracyi oraz kaucyią w gotowiźnie racie dzierżawney wyrownywaiacą.

4) Wrazie, niedotrzymania powyższego Warunku Licytacyinego i nie zapłacenia Raty Dzierżawney oraz nie złożenia Kaucyi, Vadium Pretendentowi przepada, i na koszt iego nowa licytacyia odbyta będzie.

5) Deklaracya zapieczętowana obeymować powinna, wyraźnie umieszczoną summę, którą pretendent z Folwarku, przez niego zadzierżawić się maiącego ofiaruie bez żadney kondycyi, Dobrom Górniczem nie właściwey i takowe deklaracye, dnia 5go Maia r. b. o godzinie 6tey wieczorney do którego czasu tylko składać iest wolno, otworzone będą i porządkiem składaiących, głośno czytane, dla zabezpieczenia, naywięcey offiaruiącemu, prawo do Dzierżawy.

6) Zaraz po podpisaniu protokułu licytacyinego, wszelkie obowiązki, ze strony Rządu, przepisane staią się dla utrzymanego przy licytacyi obowiązuiące, ze strony zaś Skarbu dopiero po zatwierdzeniu protokułu licytacyinego przez Wysoką Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi.

7) O warunkach do kontraktu służyć maiących w kancelaryi Główney Dyrekcyi Górniczey w Kielcach znayduiącey się dowiedzieć się w każdem czasie można.

8) Ofiaruiący pretendent opłacać dzierżawy roczney przynaymniey wyżey 5 od sta procentu, nad pretium fisci do licytacyi, ustanowionemu, ieżeli takową dzierżawna kwotę nie półrocznemi ratami, ale razem całoroczną summę anticipando wnosić obowiąże się, na ten czas zapewnionym mu bydź może kontrakt 6cio letniey dzierżawy.

9) Jeżeli nadto dzierżawca po utrzymaniu się przy licytacyi, dłuższego to iest 9cio letniego kontraktu pretendować będzie, na tenczas takowy termin, kontraktu uzyskać tylko może z tym zastrzeżeniem, iż tak iemu iako też Skarbowi, przy każdem, Triennium dzierżawa, kończyć się może, a na tenczas bez żadney sprzeczki wyprowadzić się z possessyi winien będzie.

10) Gdyby nadto Dzierżawiący podług poprzedniczego kontraktu przez Regularną rat dzierżawnych wypłatę, dobre gospodarowanie, i z Włościanami, sobie wydzierżawionemi postępowanie, na ufność Dyrekcyi Główney Górniczey zasłużył, na tenczas pewnem bydź może, iż po ukończeniu się iego dzierżawy umowioney i zyskaniu świadectwa zwyż wspomnionego pierwszenstwo do dalszey dzierżawy otrzyma wedle Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych Policyi z dnia 12go Marca r. b. wydanego. — Zyczących zatem tych dzierżaw zaopatrzonych w wadium, wyżey oznaczone i dowody kwalifikacyyne na dzień i godzinę oznaczoną ninieyszem zaprasza. — Działo się na posiedzeniu Główney Dyrekcyi Gorniczey dnia 3go Kwietnia 1819 roku.

Za Dyrektora Głównego *Graff.*
Tomaszewski Sek. jen.

Dnia 13 Kwietnia 1819 roku na Kazimierzu przy Krakowie pod Liczbą 33, 34 i

Panew Dziesięć, Garniec Miedziany, z pokrywą i rurami naczynia, w zelkie do Gorzelni potrzebne, przytem Zegar stołowy, kanapy, krzesła, stołki, stoły, kufry, skrzynie, o godzinie 10tey zrana sprzedane publicznie zostaną; chęć licytowania maiących na mieysce oznaczone i godzinę wzywam. —— W Krakowie d. 6 Kwietnia 1819.

Karol Gryziński Kom: Sąd.

Trybunał Cywilny Pierwszey Instancyi Woiewództwa Sandomierskiego. Z powodu, iż debenci Summy tak z Depozytu tuteyszego, iak równie za Rządu Austryiackiego z Depozytu Sądu Szlacheckiego Krakowskiego, tytułem pożyczki wydane sobie maiący, które Trybunałowi swemu odstąpionemi zostały, prowizyy od takowych Summ pomimo zaciągnionego przez siebie w tey mierze z obowiązania, nieopłacaią, znayduie się w potrzebie wezwać ich, azeby nie tylko prowizye od siebie przynależne, ale nadto i prowizye od prowizyy, tem pewniey do dnia 1 Maja roku bieżącego do Kassy Trybunału tuteyszego wnieśli, il ile że po upłynionym takowym terminie, nie tylko o prowizye, i od prowizyy przypadaiące procenta, ale nadto o Summy Kapitalnie exekwowanemi będą.

(podpisano) *Lubieniecki* Sędzia Prezyduiący.
Antoni Kraszkowski Sekretarz.

Pisarz Trybunału Pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu, podaie do wiadomości publiczney, iż dom drewniany w Czyżynach Gminie Mogilskiey Okręgu W. M. Krakowa położony Stanisława Makuły Włościanina własny sprzedanem będzie przez licytacyą publiczną, a to na satysfakcyą kwoty 162 złp. z prowizyą po 5 od 100 od d. 29 Września 1818 r. Urodzonemu Anastazemu Peszkaremu Kupcowi Obywatelowi Krakowskiemu z mocy Ugody Sądu Pokoiu od d. 12 Września 1811 r. należącey się, tudzież Protokół zaięcia tego domu przez Ur. Karola Gryzińskiego Komornika d. 26 Lutego 1819 r. uskutecznio ny Ur. Karolowi Zychoniowi Wóytowi Gminy tudzież W. Floryanowi Kossiewiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu w Mogile Okręgu III. W. M. Krakowa prawnie doręczony Vol. I Xięgi Zaięcia Aktow hypoteki W. M. Krakowa na Kar. 151 N. 53 d. 6 Marca 1819 r. a w Xiędze I. zaięciów nieruchomości d. 10 Marca 1819. r. L. 31 Kar. 245, w kancellaryi Trybunału wpisanym został. —— Sprzedaż tey nieruchomości popierać będzie W. Felix Słotwiński Patron w Krakowie przy Ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały — Do pierwszey publikacyi warunków Licytacyi oznacza się termin na d. 3 Maia 1819 r. następne zaś termina na Audyencyi publiczney przez Trybunał I. Instan: oznaczonemi będą.

W Krakowie dnia 24 Marca 1819 r.

Kuliczkowski, Pisarz

Z mocy polecenia Trybunału I. Instancyi Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu dnia 27 Stycznia 1819 r. do L. 12 zapadłego, odbędzie się w dniu 13 Kwietnia 1819 r. o godzinie 10tey ranney w Biorze Antoniego Matakiewicza, pisarza Aktowego Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 225. Liczytacyia przygotowawcza, Kamienicy tu w Krakowie na Kazimierzu Katolickiem, pod L. 69 sytuowaney do niegdy Józefa Fürmana Kupca Krakowskiego prawem własności należąca, a to na żądanie Ur. Antoniego Ciołkosza Urzędnika Sądowego iako zastępcy praw nieprzytomnych Sukcessorów niegdy Józefa Fürmana, tu w Krakowie przy ulicy Bradzkiey pod L. 242 mieszkaiącego. Kamienicy tey urzędownie oszacowaney wartość wynosi 22,865 złp. 25 gr. Waronki licytacyi każdego czasu, u podpisanego Pisarza Aktowego sprzedaż odbywaiącego przeyrzanemi bydź mogą.

W Krakowie d. 25 Lutego 1819 roku.

Matakiewicz, O. P. D.